

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

1. Descrierea situației actuale

I. Potrivit prevederilor art. 52 alin. (1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se face de către Consiliul Superior al Magistraturii, dintre persoanele care au îndeplinit în ultimii 2 ani funcția de judecător la tribunale sau la curți de apel, au obținut calificativul „foarte bine” la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar, s-au remarcat în activitatea profesională și au o vechime în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 2 ani. Prin Decizia nr.866/2006, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.52 alin.(1) din Legea nr.303/2004, în partea care condiționează promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție de îndeplinirea funcției de judecător în ultimii 2 ani, sunt neconstituționale.

De asemenea, legea stabilește, de principiu, procedura ce trebuie urmată în vederea promovării în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, procedură ce presupune următoarele etape:

- depunerea candidaturii la colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție însoțită de orice înscrisuri considerate relevante;
- analiza candidaturii și a înscrisurilor depuse de către colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție; întocmirea de către colegiul de conducere a unui raport consultativ ce este transmis Consiliului Superior al Magistraturii;
- examinarea de către secțiile Consiliului Superior al Magistraturii a recomandărilor primite de la Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție privind numirea în funcție a judecătorilor în cadrul Curții;
- susținerea unui interviu în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, pentru evaluarea candidaților;
- după susținerea interviului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii ia hotărârea de a dispune sau nu promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție a candidaților.

II. Prin Hotărârea nr. 484/2011 a Consiliului Superior al Magistraturii, în Regulamentul de organizare și funcționare a acestei instituții a fost introdus un

capitol cuprinzând prevederi referitoare la procedura de selecție a candidaților pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prevederile respective stabilesc, sintetic, următoarele coordonate:

- candidaturile se depun cu precizarea postului pentru care se candidează, însoțite de o serie de documente (declarațiile prevăzute de art.48 alin. (10) și (11) din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, curriculum vitae, 10 lucrări întocmite de candidat, cum ar fi hotărâri judecătorești cu obiect diferit sau, după caz, acte întocmite de procurori, inclusiv hotărâri judecătorești desființate sau casate ori acte ale procurorului infirmate, lucrări de specialitate publicate, precum și orice alte înscrisuri considerate relevante de către candidat);

- colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție analizează individual candidaturile și documentele însoțitoare și le înaintează Consiliului Superior al Magistraturii, însoțite de un raport consultativ motivat asupra promovării în termen de 10 zile de la primire;

- candidații cu privire la care se constată, de către Secția pentru judecători, îndeplinirea condițiilor legale pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, își susțin candidatura în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

- la ședința Plenului pot fi invitați să participe și președintele secției Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru care s-a depus candidatura, precum și un psiholog desemnat de Plen, care pot adresa întrebări prin intermediul președintelui;

- membrii Consiliului Superior al Magistraturii pot adresa candidaților întrebări referitoare la aspecte sau împrejurări rezultate din cuprinsul raportului consultativ motivat primit din partea colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Întrebările pot viza și aspecte referitoare la conduită și deontologia profesională;

- pentru admiterea sau respingerea candidaturii, sunt avute în vedere o serie de criterii, precum:

a) specializarea într-un anumit domeniu al dreptului, în funcție de secția la care candidează;

b) activitatea profesională desfășurată sub aspect calitativ;

c) activitatea profesională desfășurată sub aspect cantitativ;

d) respectarea normelor de etică și deontologie profesională;

e) implicarea candidatului în apărarea și promovarea valorilor fundamentale ale justiției;

f) urmarea unor forme aprofundate de pregătire, în țară sau străinătate, inclusiv titlul de doctor în drept sau doctorat în desfășurare, într-un domeniu al dreptului corespunzător secției Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru care candidează;

g) activitatea didactică și/sau de cercetare, precum și activitatea publicistică într-un domeniu al dreptului corespunzător secției Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru care candidează.

III. Atât interviul, ca procedeu de promovare la instanța supremă, cât și lipsa unei proceduri propriu-zise de verificare a competenței profesionale a candidaților nu asigură cerințele necesare de transparentță și obiectivitate pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Aceste aspecte au făcut

obiectul criticilor constante ale magistraților și ale unor asociații profesionale ale acestora, care au solicitat amendarea legii în vederea garantării promovării în funcția de judecător la instanța supremă pe criterii de competență și în mod transparent, iar necesitatea remedierii acestor deficiențe a fost subliniată și de Comisia Europeană.

IV. În prezent, art. 67 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că prim – magistratul - asistent al Înaltei Curți de Casație și Justiție este promovat dintre magistrații-asistenți șefi cu o vechime de cel puțin 4 ani în această funcție. În plus, Legea nr.303/2004 nu cuprinde dispoziții referitoare la posibilitatea delegării magistraților asistenți în funcții de conducere.

2. Schimbări preconizate

I. Prezentul proiect de act normativ revizuieste condițiile pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, impunând parcurgerea tuturor treptelor în ierarhia instanțelor, de natură a reflecta experiența profesională a candidatului, instituie garanții de transparentă și obiectivitate în procedura promovării în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, introducând concursul ca metodă de promovare și, pentru sporirea încrederii în echitatea procedurii de promovare și a competenței judecătorilor acestei instanțe, consolidează legitimitatea instanței supreme.

În concepția proiectului de act normativ, promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se va face dintre judecătorii și procurorii care au îndeplinit efectiv, cel puțin 5 ani, funcția de judecător la curtea de apel sau de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel ori la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, au obținut calificativul „foarte bine” la ultimele trei evaluări, nu au fost sancționați disciplinar și au o vechime în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 15 ani.

Potrivit proiectului de act normativ, promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție urmează a se face numai prin concurs, organizat ori de câte ori este necesar, în limita posturilor vacante, de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.

Conform proiectului de act normativ, concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție constă în:

a) o probă având ca obiect evaluarea hotărârilor judecătorești redactate, în cazul judecătorilor sau a actelor întocmite în faza de urmărire penală ori în faza judecătorești, în cazul procurorilor;

b) un interviu susținut în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

c) probe scrise, cu caracter teoretic și practic.

Comisiile de concurs sunt numite prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii și corespund secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru care au fost depuse candidaturi.

Comisiile de concurs sunt alcătuite din:

a) câte un judecător de la Înalta Curte de Casație și Justiție, propus de Înalta Curte de Casație și Justiție;

b) câte un profesor universitar de la o facultate de drept, care are încheiat un contract de muncă pe durată nedeterminată cu o universitate de cercetare avansată și educație, astfel cum aceasta este clasificată pe baza evaluării prevăzute la art. 193

alin. (4) lit. c) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, propus de Institutul Național al Magistraturii;

c) câte un formator al Institutului Național al Magistraturii, având cel puțin gradul de judecător de curte de apel, propus de Institutul Național al Magistraturii.

În cadrul probei având ca obiect evaluarea hotărârilor judecătorești redactate, în cazul judecătorilor sau a actelor întocmite în faza de urmărire penală ori în faza judecătii, în cazul procurorilor, din comisiile de concurs fac parte și:

a) câte un avocat, cu înaltă reputație profesională și morală, propus de Uniunea Națională a Barourilor din România;

b) câte un psiholog, propus de Colegiul Psihologilor din România.

▪ În cadrul primei probe, la cererea comisiilor de concurs, Consiliul Superior al Magistraturii va solicita, prin intermediul curților de apel sau, după caz, al parchetelor de pe lângă curțile de apel ori al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, hotărâri judecătorești sau, după caz, acte ale procurorului, întocmite de candidați, din ultimii 10 ani de activitate, precum și alte date necesare evaluării. Orice persoană poate transmite comisiilor de concurs acte de natura celor prevăzute anterior, întocmite de candidați, care pot fi analizate în cadrul probei eliminatorii.

Cererile de înscriere la concurs se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și a Înaltei Curți de Casație și Justiție, însoțite de un anunț, prin care se aduce la cunoștință publică posibilitatea oricărei persoane de a transmite comisiilor de concurs acte de natura celor prevăzute anterior, întocmite de candidați, precum și termenul în care acestea pot fi transmise.

Actele întocmite de candidați se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, cu respectarea dispozițiilor legale privind protejarea datelor cu caracter personal, pentru a fi supuse dezbaterii publice pentru o perioadă de 30 de zile de la publicare. Sesizările sau observațiile primite din partea opiniei publice pot fi avute în vedere la evaluare de către comisiile de concurs.

Pentru candidații judecători, evaluarea are ca obiect:

- a) verificarea capacității de analiză și sinteză;
- b) verificarea coerenței în exprimare;
- c) verificarea argumentației din punct de vedere al clarității și logicii;
- d) încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept;
- e) argumentarea coerentă și corectă din punct de vedere a logicii juridice;
- f) evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare;
- g) redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de fi pusă în executare;
- h) analiza și interpretarea probelor administrate;
- i) exemplificarea modului în care au fost aplicate jurisprudența CEDO și CJUE, atunci când e cazul;
- j) verificarea respectării termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Criteriile de evaluare pentru candidații judecători se aplică în mod corespunzător și în cazul evaluării candidaților procurori.

În cadrul procedurii de evaluare, comisiile de concurs pot solicita candidaților explicații cu privire la orice aspect supus evaluării.

▪ În cadrul probei interviului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii evaluează aspecte referitoare la conduita, deontologia și integritatea candidaților. La ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii în care se susține interviul va participa, cu rol consultativ, și un psiholog desemnat de plen, la propunerea Colegiului Psihologilor din România, care va putea adresa întrebări candidaților în scopul evaluării motivației și a competențelor umane și sociale ale acestora.

▪ Punctajul maxim ce poate fi atribuit la primele două probe este de 100 puncte, distribuite astfel:

a) 75 de puncte pentru proba ce are ca obiect evaluarea hotărârilor judecătorești redactate, în cazul judecătorilor sau a actelor întocmite în faza de urmărire penală ori în faza judecătii, în cazul procurorilor;

b) 25 de puncte pentru proba interviului.

Punctajul minim pentru a fi declarat admis în vederea susținerii probelor scrise este de 80 de puncte.

Modul de acordare a punctajului în cadrul acestor probe se stabilește prin Regulament aprobat prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

▪ Pentru a fi declarat admis la concurs, candidatul trebuie să obțină la probele scrise media minimă 8.00, cu condiția ca la fiecare probă scrisă să fie obținută nota minimă 7.00.

Prin prevederile sale, proiectul ține seama de Decizia nr. 866/2006 a Curții Constituționale, prin care dispozițiile actuale ale art.52 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare au fost declarate neconstituționale în partea care condiționează promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție de îndeplinirea funcției de judecător.

II. Proiectul de act normativ asigură implementarea recomandărilor formulate de Comisia Europeană în cuprinsul rapoartelor de evaluare în domeniul justiției și combaterii corupției.

Astfel, una dintre recomandările Comisiei Europene a vizat întreprinderea tuturor demersurilor necesare pentru unificarea practicii judiciare, acesta fiind unul din aspectele cel mai des criticate în rapoartele de evaluare, iar creșterea nivelului de profesionalism al judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție prin impunerea unor noi condiții de promovare, de natură a reflecta experiența profesională a candidaților, precum și prin introducerea concursului ca metodă de promovare va duce la creșterea calității hotărârilor pronunțate, precum și la celerizarea judecării cauzelor de competența instanței supreme, rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în unificarea practicii judiciare urmând a fi din ce în ce mai pronunțat.

De asemenea, în ultimul Raport al Comisiei privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (din 20 iulie 2011), una dintre recomandările formulate în ceea ce privește răspunderea sistemului judiciar a vizat dovedirea unui istoric de decizii de management în sistemul judiciar adoptate în mod transparent și obiectiv (...) prin sistemul de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție. Totodată, în același raport, Comisia a învederat necesitatea adoptării unor măsuri urgente menite să îmbunătățească practica judiciară și

accelerarea procedurilor în cazurile importante de corupție la nivel înalt, pentru a se evita împlinirea termenului de prescripție în toate cazurile. Mai mult, Comisia recomandă continuarea reformei Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a consolida rolul acesteia de curte de casație și pentru a dezvolta capacitatea acesteia de a soluționa cazurile de corupție la nivel înalt.

III. Prezentul proiect de act normativ reglementează și posibilitatea delegării, în interesul serviciului, a magistraților-asistenți, cu acordul scris al acestora, în funcțiile de prim - magistrat - asistent sau de magistrat - asistent șef, de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe o perioadă de cel mult 6 luni. Potrivit proiectului de act normativ, delegarea magistraților-asistenți poate fi prelungită, cu acordul scris al acestora, cel mult încă 6 luni. Pe perioada delegării, magistrații-asistenți beneficiază de toate drepturile prevăzute de lege pentru funcția în care sunt delegați.

Totodată, proiectul de act normativ urmărește asigurarea unei competiții reale la concursul pentru promovarea în funcția de prim - magistrat - asistent al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzând modificarea condiției actuale de vechime necesară pentru promovarea în această funcție. Modificarea condiției menționate ține seama, pe de o parte, de faptul că îndeplinirea funcției de magistrat-asistent șef pe o perioadă de 2 ani conferă candidatului o experiență în funcții de conducere de natură să permită crearea vocației de a participa la concursul pentru ocuparea funcției de prim - magistrat - asistent, iar pe de altă parte, de faptul că, în cazul judecătorilor și procurorilor, accesul la o funcție de conducere ierarhic superioară nu este condiționată de exercitarea anterioară, pentru o anumită durată de timp, a unei funcții de conducere ierarhic inferioară.

3. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

2. Impactul asupra mediului de afaceri

3. Impactul social

4. Impactul asupra mediului

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Prezentul proiect de act normativ nu are implicații financiare.

- mii lei -

Indicator	Anul	Următorii 4 ani	Media
-----------	------	-----------------	-------

1	curent					pe 5 ani
	2	3	4	5	6	7
	2011	2012	2013	2014	2015	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
<i>Secțiunea a 5-a</i> <i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i>						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi	Este necesară elaborarea unor acte normative secundare în vederea implementării prezentului proiect de act normativ.					

modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Autorități responsabile: Consiliul Superior al Magistraturii.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării	

c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Prezentul proiect de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1309/2011.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
<p><i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i></p>	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu au fost identificate.
<p><i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsuri de implementare</i></p>	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, în conformitate cu dispozițiile art. 114 alin.(1) din Constituția României, republicată.

PRIM – MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Boc', with a long horizontal stroke extending to the right.

EMIL BOC